

מסורת הש"ס

(א) לקמן פ"ה (ב) ופירושין
פ"ה (ג) ופירושין
פ"ה (ד) ופירושין
פ"ה (ה) ופירושין
פ"ה (ו) ופירושין
פ"ה (ז) ופירושין
פ"ה (ח) ופירושין
פ"ה (ט) ופירושין
פ"ה (י) ופירושין
פ"ה (יא) ופירושין
פ"ה (יב) ופירושין
פ"ה (יג) ופירושין
פ"ה (יד) ופירושין
פ"ה (טו) ופירושין
פ"ה (טז) ופירושין
פ"ה (יז) ופירושין
פ"ה (יח) ופירושין
פ"ה (יט) ופירושין
פ"ה (כ) ופירושין
פ"ה (כא) ופירושין
פ"ה (כב) ופירושין
פ"ה (כג) ופירושין
פ"ה (כד) ופירושין
פ"ה (כה) ופירושין
פ"ה (כו) ופירושין
פ"ה (כז) ופירושין
פ"ה (כח) ופירושין
פ"ה (כט) ופירושין
פ"ה (ל) ופירושין

הגהות הב"ח

(א) ופירושין
פ"ה (ב) ופירושין
פ"ה (ג) ופירושין
פ"ה (ד) ופירושין
פ"ה (ה) ופירושין
פ"ה (ו) ופירושין
פ"ה (ז) ופירושין
פ"ה (ח) ופירושין
פ"ה (ט) ופירושין
פ"ה (י) ופירושין
פ"ה (יא) ופירושין
פ"ה (יב) ופירושין
פ"ה (יג) ופירושין
פ"ה (יד) ופירושין
פ"ה (טו) ופירושין
פ"ה (טז) ופירושין
פ"ה (יז) ופירושין
פ"ה (יח) ופירושין
פ"ה (יט) ופירושין
פ"ה (כ) ופירושין
פ"ה (כא) ופירושין
פ"ה (כב) ופירושין
פ"ה (כג) ופירושין
פ"ה (כד) ופירושין
פ"ה (כה) ופירושין
פ"ה (כו) ופירושין
פ"ה (כז) ופירושין
פ"ה (כח) ופירושין
פ"ה (כט) ופירושין
פ"ה (ל) ופירושין

מוסף רש"י

נפל הבית עליו ועל כל
אחיו. ופירושין
פ"ה (ב) ופירושין
פ"ה (ג) ופירושין
פ"ה (ד) ופירושין
פ"ה (ה) ופירושין
פ"ה (ו) ופירושין
פ"ה (ז) ופירושין
פ"ה (ח) ופירושין
פ"ה (ט) ופירושין
פ"ה (י) ופירושין
פ"ה (יא) ופירושין
פ"ה (יב) ופירושין
פ"ה (יג) ופירושין
פ"ה (יד) ופירושין
פ"ה (טו) ופירושין
פ"ה (טז) ופירושין
פ"ה (יז) ופירושין
פ"ה (יח) ופירושין
פ"ה (יט) ופירושין
פ"ה (כ) ופירושין
פ"ה (כא) ופירושין
פ"ה (כב) ופירושין
פ"ה (כג) ופירושין
פ"ה (כד) ופירושין
פ"ה (כה) ופירושין
פ"ה (כו) ופירושין
פ"ה (כז) ופירושין
פ"ה (כח) ופירושין
פ"ה (כט) ופירושין
פ"ה (ל) ופירושין

ארבעה אחין פרק שלישי יבמות

לא.

למאן דחייס לסקק דרוסה כדאמר בריש אלו טרפות וחולין דף מג.
(ש) וארי שנכנס לזין השוורים ופסק התם (אמריהו) הלכתא דהושעין
לסקק דרוסה אע"ג דאמרין התם איכא למימר הכי ואיכא למימר
הכי מ"מ מסתברא טעמא לאיסורא טפי מלהחירא מדע דהא בספק
כלבא ספק שוגרה אמרין התם ודף

(ג) אימור כלבא אפי' לשמאל דחייס
לסקק דרוסה: **הכא** נמי אם אתה
אומר חולצת מתייבמת. תימה דמעיקרא
פריך ואל תאכרנה מספק ורזיה
להחירה ליכס לנתחילה והשתא פריך
דאפילו חלצה לא תיכני גורה שמה
תמיכס ויש לומר דהכל הכי קאמר
מה מועיל שמה אסורה לייכס וכיון
דחולצת יצא ממך כך לייכס ומשני
דחולצת ממה נפשך ואם יצא באקראי
בעלמא לייכס אין בכך כלום:
נפל הבית עליו ועל כל אחיו ודע
אמאי חשיב לה טפי בחזקת היתר
לשוק מלייכס דהא קמן ששניהם ממו
וכן יכול להיות שהיא ממה חחלה
כמו דבעל וי"ל דמשום הכי חשיב לה
טפי בחזקת היתר לשוק מלייכס משום
דממיתא דבעל משמריא לשוק אלב
במיתת הערוה אינה ניתנת לייכס עד
שימות הבעל עמה: **ואין** ידוע
איזה מהם בת ראשונה. קצרה הלי
נחא דמיתה מפלת:

(ו) **למאי** ה"ב. תימה דמשנה
זו בגיטין בחזקת (דף
ע"ה) ולא מסיק התם בגמרא למאי
הלכתא: **א** בשתי בתי עדים
תתייבס ואין בכך כלום. פ"ה דחוק
הוא דאין עלה על דעת המתירן לומר
כן ועוד דבפסוקים ישנים גרס דולמא
והוא מוסק וגרס ומו ונראה לר"י
דח"פ דומיא דקידושין וקידושין משמע
ליה דמייירי אף בכת אחת ואע"ג דככת
אחת דאורייתא מתייבמת כיון דב' ב' כתי
עדים הויא ספיקא דאורייתא
גזרי רבנן שלא תתייבס בכת אחת
אטו ב' כתי עדים ופריך וקידושין
גופייהו ממאי דמייירי בכת אחת
דלמא דוקא ב' כתי עדים אלב בכת
אחת מותרת להתייבס ולא גזרינן אטו
ב' כתי עדים משום דב' כתי עדים
גופייהו הויא ספיקא דרבנן ומדאורייתא
מתייבמת דמוקים לה אחזקה אלב
מדרבנן חולצת ולא מתייבמת לחומרא
דווקא בשתי כתי עדים אלב בכת
אחת לא החמירו ומיכיו דשתי כתי
עדים ספיקא דרבנן כמו שמפורש
לכסוף והשתא קאמר אי ב' כתי
עדים דוקא אחת רוצה להעמידו כתי

בכת אחת מתייבמת ולא גזרינן אטו שתי כתי עדים דשתי כתי
עדים גופייהו אינה חולצת אלב לחומרא ואם תתייבס אין בכך כלום
והכי מצינן למימר דמתייבס ואין בכך כלום (א) קיימי עדים ואמרי כו'
ומסיק דולמא בשתי כתי עדים גופייהו הויא ספיקא דרבנן כמו שהקשה
במחלה והשתא לפי מקנא וז' בקידושין בכת אחת שריא להתייבס ומינה
דלמא בעלמא קאמר ועוד אר"י דמצינן לפרש דמשמע ליה דבקידושין
איירי בכת אחת משום דשתי כתי עדים לא איצטריך דפשיטא שהוא
ספיקא דאורייתא ותנן לה בגיטין (ג' ע"ה) גבי ספק גירושין דחולצת
אלב (ו) אי הוה בקידושין מייירי בשתי כתי עדים הוה מייירי נמי בגירושין
בשתי כתי עדים אע"ג דלא איצטריך וכבר תנן לה בגיטין ולהכי
קאמר דומיא דקידושין דקידושין נמי בכת אחת ופריך וקידושין גופייהו
דלמא בשתי כתי עדים דשתי כתי עדים נמי ספיקא דרבנן וכת א'
ושתי כתי עדים הכל הוה שוה שהכל ספיקא דרבנן דמפרש ואזיל:
שרי בתי עדים גמי ספיקא דרבנן. ואי' ויטין דמקדישין דשמי
כתי עדים הוי ספיקא דרבנן למה דחקו רבה ורב יוסף לאוקמי
ההוא

כיון דקאמר חלצה ללרע מידע ידעי. דקידושי דנת אחיו לאו
קידושין והאי דלא מתייבמת לרעה חומרא בעלמא הוא: יסני.
ספק קרוב לו: מידע ידעי דחומרא בעלמא הוא. כלומר אי מייסת
דלא לימירי אינשי מדחלצה ודאי גירושין גמורין יניחו דאי קדיש לה
למגורשת אינשי בעלמא והדר קדיש

לחלוצה דקיימא (א) קדיש דכתייבמא
לאו קידושין לא תיחוש להכי דמדללא
מתייבמת לרעה מידע ידעי דחלצה
חומרא בעלמא הוא: **מתייבמת**.
וקייבס לרע ערוה דאוקמה אחזקה
ופגע בכרת: **הכא** נמי. גבי קידושין
אמאי חולצת הא אחי לייבומי ודלמא
קידושי ערוה קידושי הו' וקייבס
לרע ערוה: **אחזקה** קיימא. בחזקת
היתר לייכס: **ועל** כה אחיו. והיא
אשמו לרעה חולצת לא מיפטרט בולא
כלום משום לרע ערוה שמה היא ממה
ראשונה ואח"כ מת הוא ותנן וכולן אס
ממי הערוה קודם לבעלה לרעותיהן
מוותרות כפ"ק: **ולא** מתייבמת.
שמה הוא מת ראשון והוא לא הך
לרע ערוה: **ה"ג** חומרא דאחי לידי
קולא הוא שאס אסא אומר חולצת
מתייבמת: גזרי כהו רבנן. דספק
גירושין בערוה לא תתקן הארה שאס
אחיה חומרא חולצת מתייבמת: דקיימא
ערוה. קמן וקוממא דהכל ראיין
שו' לרע ערוה היתה ואחיה מזכרת
חלצה אחו למימר קמו גיה רבנן
בגיטא וגטא מעליא הוא ואין זו
לרע ערוה ואחיה לייבומי: אלב מפולס.
א"ג מזכרת לה חלצה מי אחי למימר
קמו כהו רבנן במפולס אלו
הייתים המזכרים אחיה חלצה
נביאס הס וידעו שהיא ממה ראשונה
דלית לייכס לרעה ומידע ידעי דהאי
דחלצה משום ספיקא היה: **קרוב** לו
כו'. מפרש במסכת גיטין: **למאי** הלכתא.
קמי מגורשת: **דכתי** לה ספיקא
דאורייתא. כיון דתרי אמרי קרוב
לה לא מצי לאוקמי לרעה אחזקה
ולמיפטרט בעלמא כלל חלצה: **ומתני'**
דהכא בכת אחת. עד אימר קרוב לו
ועד אימר קרוב לה הלכך בקידושין
הוא דאיכא למיתביה משום דבחזקת
היתר לייכס קיימא ומשום עד אחד
דאמר קרוב לה לא מספקין לה מחזקה
וחלצה אלב בגירושין ליכא למתביה
דבחזקת היתר לשוק קיימא ועד א'
דאמר קרוב לה נע' לאסוקי מחזקה
וכיון דליכא עדות שלל אוליין לקולא
וקא מוקמינן אחזקה ולא בעיא חלצה
שאס אחיה חומרא חולצת מתייבמת:

אף גירושין בכת אחת. כלומר אי הוה תני להו דע"כ הוה מיתקומא
דומיא דקידושין משום הכי לא תני לה: הכי גרסין וקידושין
גופייהו ממאי דככת אחת דלמא בשתי כתי עדים אי כשתי כתי
עדים תתייבס לרעה ואין בכך כלום קיימי עדים ואמרי קרוב
לה ואם אמרם תתייבס ואין בכך כלום ומו כשתי כתי עדים
נמי ספיקא דרבנן הוא דאמרין אוקי טרי כו'. והכי פירוש
אי בשתי כתי עדים לא הוה תני ולא מתייבמת אלב תתייבס
ואין בכך כלום דהא אוקמת אחזקה דמוותרת לייכס הוה ופרכינן
קיימי עדים כו' והאמרת שתי כתי עדים ספיקא דאורייתא
היא ומו כשתי כתי עדים נמי ספיקא דרבנן הוא ובגירושין גופייהו
אע"ג דכת אחת אומרת קרוב לה לא הוה לן לאסוקי מחזקה היתר
לשוק דאיכא כח אחרייהו דאמרה קרוב לו ואמאי קמי חולצת. ואי
דמפרשי הכי אי כשתי כתי עדים מי הוה אמרין לעיל בספק קידושין
תתייבס ואין בכך כלום קיימי עדים ואמרי קרוב לה וימקודשת ונעשת
הראשונה לרע ערוה ואם אמרת תתייבס אלב ודאי בכת א' ומשום
דליכא אלב חד דאמר קרוב לו אמרין אוקי לרע אחזקה דשרא
ליכס וכן שמעתי וקשה בעיני משום דמיימי סיעתא למילתיה מדפשיה דההוא תתייבס ואין בכך כלום דלעיל הוה גופיה פירש הכי:
תנא

עין משפט
גר מצוה

כז א מ"י פ"ה חל'
גירושין הלכה יו פסג
עשין כ טו"פ א"ר שיתן
קלט פס"ק י:
בז ב מ"י פ"ה חל'
מירה הלכה י פסג
עשין כ טו"פ ח"מ שיתן
רלה פס"ק א"ר ב"ר:

תוספות ישנים

שאם אחיה חומרא חולצת
מתייבמת. ואי' תנן לעיל
שאמרת כפי כלי חולצת
ילא מתייבמת אמאי לא
אמרין שאס אחיה חומרא
חולצת מתייבמת. וי"ל
דהאס נמי אינה חסירה
לייכס אלב מדרבנן ואי'
תתייבס ואין בכך כלום
כדאמר הכא. ואי' ולי'
שפיען דאמר שתי חזות
מזאורייתא
וישאלהו איסור. תימה
אמרין לעיל חולצת ולא
מתייבמת ואמאי לא גזרינן
שאס אחיה חומרא חולצת
מתייבמת דהא מזאורייתא
היא ואי' לומר תתייבס
ואין בכך כלום. וי"ל
דלחיות מיקרא והאמרת
איסור חלצה מלמא דלא
סיכחא הוא ולא גזרי כה
רבנן: **נפל** הבית עליו ועל
כל אחיו וי' ואמאי נחא
אשמו זו בחזקת היתר לשוק
עומדת. ואי' דלרעה נחא
בחזקת היתר לייכס שמתה
הערוה מתחלה מספק אחיה
כל לאסורה לומר שמתה
האיה קודם ואל תאסרנה
האיה חלצה דפסגה הוא
לחזיקה בחזקת היתר
לשוק ייתר מלייכס משום
דלשוק משמריא במיתת
הבעל לנכר אלב להחירה
לייכס לר"ך מיתה הבעל
יהכריז: ופירושין דהאס
ממאי דככת אחת. נראה
דלחמתי' פריך' אמאי נקט
מלמא בכת אחת ומי'
גזרינן חלצה אטו יוס
והחלצה היא חומרא
בעלמא לייכס בשתי כתי
עדים והי החלצה כיון אלב
גזרי אטו יוס ומשני
משום דנע' למתני קידושין
דמשום גירושין לא חשיב
דהא כבר תנן לה בגיטין
אלב משום קידושין תנן לה
אי"כ לר"ך למתני דומיא
דקידושין דמייירי בכת אחת:

